

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje ljubljanskega škofa. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je bil odlikovan z redom sv. Save I. stopnje. K zaslužnemu priznanju na najvišjem mestu naše častitke!

Zaslužena odlikovanja. Kr. vlada je za nemorno delo na kulturnem in prosvetnem polju odlikovala z redom sv. Save III. stopnje g. stolnega kanonika Rudolfa Janežiča iz Maribora, z jugoslovansko krono 4. stopnje pa g. dr. Jakoba Aleksiča, ravnatelja dijaškega semenišča v Mariboru, ter g. Franca Hrastelja, ravnatelja Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. »Slov. gospodar« odlikovancem iskreno častita s srčno željo, da bi še dolga leta delovali na narodnem in kulturnem polju v dobrobit obmejnega prebivalstva!

40 let župnik pri Sv. Križu na Murskem polju. Pri Sv. Križu na Murskem polju je obhajal na aninsko nedeljo 40 letnico župnikovanja g. častni kanonik Jožef Weixl. K slovesnosti se je zbralo 21 živih duhovnikov, ki so rojaki te znamenite župnije. Duhovni tovariši z Muropolja so želeli jubilaru še 50 letnico modrega in delavnega vodstva župnije, ki slovi po vsej Sloveniji.

40 letnica mašništva. Pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah je praznoval 30. julija 40 letnico mašništva tamošnji g. župnik Ivan Bosina v krogu svojih tovarišev. G. jubilaru in tovarišem naše iskrene častitke!

Nesreča pri preizkušanju moči. Na Kapli na Kozjaku so fantje preizkušali svoje telesne moči, da bi se videlo, kateri je močnejši. Najmočnejšega se je delal 28 letni Andrej Fišinger, katerega pa je neki kovač vrgel tako hudo, da je obležal z zlomljeno desnico in z nevarnimi notranjimi poškodbami. Fišingerja so spravili v mariborsko bolnišnico.

Mariborski pivovarnar Tscheligi ob dragoceno kobilo. Hlapcu mariborske pivovarne Tscheligi je pobegnila v Gregorčičevi ulici kobila, katero je hotel vpreči. Zdirjala je po omenjeni ulici in preko Jugoslovanskega trga v Kopališko ulico, kjer se je zaletela na vogalu Kocljeve ulice naravnost v zid Heričkove pečarne. Tam se je odbila in padla tako nesrečno, da si je zlomila zadnjo levo nogo pod kolenom. Poklicati so morali konjskega mesarja, ki je plemenito žival na mestu pobil. Tvrška Tscheligi je občutno oškodovana, ker ji je ponujal konjerejec iz Banata pred nedavnim za ponesrečeno kobilo 14.000 din.

San Franciscu v Ameriki poizkus, da bi namesto eksplozivnih motorjev uporabljali tudi pri vojnih transportnih letalih motorje na paro. Nemški inženir Huttner je te motorje izpopolnil in prvi poizkus so pokazali, da so letala s parnimi motorji zelo uporabna posebno tam, kjer je treba v največji tišini prepeljati padalce v sovražno ozemlje in jih tam izkrcati. Ker pa imajo ti motorji za zelo tankoslušne prisluškovalne aparate še vedno nekaj šuma, spremljajo po navadi parna letala drugi avioni z eksplozivnimi motorji, med katerih hrupom se posadka prvih letal varno spusti na skrite kraje sovražnega zaledja. Tako se obeta parnim letalom še velika bodočnost v moderni vojni.

»Vaš stari oče bi imel obilo dela še danes!« je pripomnil Erik.

Marija se je obrnila k njemu; njene lepe oči so bile solzne.

»Ubogi stari oče! Škoda, da mu oče ni bil podoben!« Zavedla se je, da se o očetu ni lepo izrazila, zaradi tega se je takoj popravila:

»Ubogi oče je bil bolan in ga ni zanimala zapuščina starega očeta.«

Roger je nenadoma prisluhnul.

»Kaj je bilo to?« je vprašal na videz brezbrizno, a Erik, ki ga je opazoval, je začutil nemir v njegovem glasu.

Marija je pomišljala. Pogledala je Erika, ki je povsili oči. Nato je prišla Rogerja za roko, ga potegnila k mladeniču in rekla:

»Erik, vi ste moj prijatelj. Z mojima bratoma tako ravnate, kakor da bi bili njun starejši brat. Ona vas tako ljubi, ko da bi od otroških dni sem rasli skupaj. Jaz vam zaupam. Komu bi sploh zaupala, če ne vam?«

Utihihnila je in čakala na odgovor, toda Erik je samo nekoliko pokimal. Zamišljeno, zlovesče je gledal Rogerja; njegov pogled je bil mrzel, sovražen.

Marija je opazila njegov sovražni pogled. Nekaj časa je molčala, ker ni vedela, kaj naj stori, potem pa je nadaljevala:

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se vam ljubi. Zakaj ULTRA-OLJE-NIVEA varkava opekline povzročujoče sončne žarke in propušča le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavite hitro in lepo enakomerno.

Ultra-olje-Nivea deluje takole:

kratkovalovne (opekline povzročujoče) sončne žarke zadržuje
dolgovalovne (porjavitev povzročujoče) sončne žarke pa propušča

Žival je bila prvorazrednega pokolenja ameriških kasačev.

Da je preprečil nesrečo, je sam ponesrečil. To se je dogodilo glavnemu zastopniku Vzajemne zavarovalnice Karlu Mohorko, ko se je peljal iz službe domov v Maribor. Ob zelo velikem cestnem prometu je močno zaustavil kolo, da ni povzročil preko ceste idočih ljudi. Pri premočnem zaviranju mu je kolo spodrsnilo in vrglo kolesarja v obcestni jarek, da si je pri tem padcu zlomil desno roko, močno opraskal po obrazu in desni nogi. Hudo poškodovani se je zatekel v bolnišnico.

Drevo mu zlomilo obe nogi. V gozdu je podiral drevje 26 letni posestniški sin Ivan Dobaj s šobra pri Sv. Križu nad Mariborom. Drevo, ki je padlo po nesreči nanj, mu je zlomilo obe nogi ter poškodovalo roke in glavo.

Na cesti padel in si zlomil nogo. Na Reki pri Hočah je padel na cesti in si je zlomil levo nogo 35 letni delavec Ivan Orenštajn, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Toča in zopet toča. V seznamu slabih letin bo težko najti slabšo od letošnje. Ne mine skoraj dan, da bi se ne zbrali v letošnjem polletju oblaki, iz katerih grmi, treska in se usuje zdaj tu in tam pogubonosna toča, ki je povzročila letos po raznih krajih Slovenije toliko škode, da je še ni bilo mogoče niti približno oceniti. Povrh pa nas še čakajo ravno

glede vremenskih nesreč najhujši nevarni dnevi. Poročali smo že o dvakratnem strahotnem uničenju Slovenskih goric po neurju s točo, udarjena je že bila letos od ledenega biča Dravska dolina, za njo pa Savinjska dolina in malodane celotni konjski okraj. Pred Jakobovim popoldne pa je doživela tudi še Pensiška dolina hudo uro. Nad dolino so se zgrnili težki temni oblaki. Potegnil je močan vihar, ki je lomil drevesa in prizadejal mnogo škode zlasti na lepo obetajočem sadnem drevju. Med bliskom in gromom je nastal silovit naliv, nato pa je jela padati debela toča, ki je sproti uničevala poljske pridelke. Ponekod je bila toča debela kot orehi, najti pa je bilo tudi komade v velikosti jajca. Prebivalstvo, ki je letos doživelo že več vremenskih ujm, je bilo z zadnjim neurjem in točo prizadeto do skrajnosti.

Viničar padel in si zlomil nogo. S podstrešja je padel 25 letni viničar Ivan Cafuta od Sv. Antona v Slov. goricah in si je zlomil levo nogo.

V zadnjem hipu preprečena velika avtobusna nesreča. Radi skrajno slabe in razdrapane ceste med Mariborom in Ptujem hudo trpijo lepi ter ugodno opremljeni avtobusi mariborskih mestnih podjetij. V času enega meseca je na zgoraj omenjeni progi vozeči avtobus doživel na istem mestu dve nesreči, ki po srečnem naključju in po preudarnosti ter du-

»Vidva sta moja edina in prava prijatelja, zaradi tega vam bom razodela skrivnost.«

Njen glas je tako svečano donel, da je Erik vzdrltel. Zgrozil se je ob misli, da bo ta brezvestni lopov vedel za Marijino skrivnost.

Marija je stopila k omari. Iz nje je vzela zemljevid Amerike. S prstom je zarisala črto ob meji Kalifornije in Nevade ter rekla:

»Tu približno, v tem kraju...«

Erik je nenadoma vstal in jo prekinil:

»Marija, vi ste ženska in bi se morali desetkrat premisliti, preden nama zaupate to skrivnost. Morda jo boste nevednež razodeli?«

Marija ga je pogledala začudeno.

»Erik, kaj vam je? Zakaj ste tako slabo razpoloženi? In zakaj se podcenjujete? Sicer pa zaman ugovarjate. Jaz bom povedala vse in vi me boste morali poslušati.«

»Rad vas bom poslušal, toda ne v navzočnosti tega človeka.«

Pri tem je spet sovražno premeril Rogerja. Čutil je, da bo zdaj prišlo do odločitve.

Marija dolgo ni odgovorila. Rogerja je gledala, ki je za hip prebledel, potem pa se skušal smehljati. Njen pogled je zablodil od Rogerja k Eriku, potem pa spet k Rogerju.

haprisotnosti soferja nista zahtevali žrtev. V bližini gostilne Žirak se je pred enim mesecem zlomila radi obupnega tresenja preko cestnih kotanj os, ki veže sprednji kolesi. Radi te prve nesreče je zdrknil avtobus s ceste in se zaletel z vso silo v obcestno jablano. Polomila se je karoserija, blatniki in luči. Žrtev ni bilo, ker je bilo vozilo prazno. V začetku minulega tedna je doletela isti avtobus kmalu potem, ko je odpeljal iz Ptuja, v vasi Hodoš ista nesreča. Na skrajno slabi cesti se je zlomila sprednja os kot prvič ob desnem kolesu. K sreči je sofer takoj uganil, kaj se je zgodilo, ter je hipno zavrl avtobus. Ko se je avtomobil, ki je bil poln popotnikov, ustavil, je sofer povedal, iz kake nesreče jih je otel v zadnjem trenutku s svojo duhaprisotnostjo. Popotniki so izstopili in so videli na lastne oči, da sta bili zaradi zloma osi usmerjeni sprednji kolesi vsako v svojo smer, prednji del avtobusa pa je že bil zdrknil za dober meter proti obcestnemu jarku. Omenjeni sreči v nesreči vpijeta po popravilu in zasipanju najbolj nevarnih cestnih lukenj ter kotanj!

Smrt radi strele. Med silnim bliskanjem in grmenjem je v Turnišču dne 21. julija udarila strela, ki je povzročila smrt 15 letne deklice Polanjšček Barice. Domači, razen gospodarja, ki je opazoval razgrajajočo nevihto, z deklico so bili v sobi v prijetnem razgovoru. Kar naenkrat pa se je nebo močno zasvetilo ter je v bližini sosedovega strelododa udarila strela. V istem trenutku je deklica, ki je sedela v družbi sorodnikov, padla s stola in nezavestna obležala. Po trditvi gospodarja, ki je na krik prišel v sobo, je bil v sobi močan po žveplu dišeč dim. Domači so se na vso moč trudili, da bi deklico spravili k zavesti, a njih trud je bil brezuspešen, zato so poklicali zdravnika, ki je ugotovil, da je bila deklica po kratki nezvesti mrtva. V velikem strahu jo je zadel srčna kap, kar se da sklepati iz tega, da so bili istočasno v sobi tudi drugi otroci in odrasli, a se nikomur drugemu ni nič zgodilo. Kje je strela prišla v sobo, se ne da dognati, ker so bila okna in vrata zaprta. Ta nesrečen slučaj je po vsej okolici vzbudil veliko pozornost in sočustvanje.

Udarec žage smrtno zadel žagarja. 48 letnega žagarja Antona Capla iz Lačne gore v opoltniški okolici pri Slov. Konjicah je udarila žaga pri delu tako hudo v trebuh, da je umrl na posledicah v celjski bolnišnici.

Nesreča s samokresom. Iz Slov. Konjic, kjer se je mudil po opravkih, se je vrnil zadnje dni domov v Skomarje posestnik Jernej Ločnikar. Očetu sta hitela naproti 12 letni sin in štiriletna hčerka. Fant je segel očetu v žep, da bi potegnil iz njega običajne slad-

korčke, a je zagrabil za samokres, ki mu je padel na tla. Sin je orožje pobral. Ko se je pripognila tudi sestra, je naenkrat odjeknil strel in krogla jo je smrtno zadel v trebuh.

Dinamitna patrona mu razmesarila roko. Edvard Laznik, 38 letni posestnik, je razstreljeval kamenje v kamnolomu v Stranich pri Konjicah. Dinamitna patrona je prehitro eksplodirala in mu razmesarila levo roko. Laznik se zdravi v celjski bolnišnici.

Mlatilnica odrezala posestniku tri prste. Posestnik Ivan Kranjc iz Lopate pri Celju je zašel z desno roko v mlatilnico, ki mu je odsekala tri prste. Poškodovani se zdravi v celjski bolnišnici.

Padel iz vlaka in se hudo poškodoval. V Storah pri Celju je padel iz vlaka Nikola Savič iz Vladjeviča pri Dolnjem Vakufu, ki se je peljal v Maribor na orožne vaje. Hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Avtomobilska nesreča. Skozi Latkovo vas pri St. Pavlu v Savinjski dolini so se peljale v avtomobilu štiri osebe in med temi novoporočenca Jože Praprotnik in njegova žena Ana. Na nekem ovinku je zadel avtomobil ob brozjavni drog in ga odlomil. Dva potnika, ki sta sedela spredaj v avtomobilu, sta prebila steklo radi sunka in sta se obrezala ter poškodovala po obrazu. Ženinova mati Marija Praprotnik je dobila tako hude poškodbe, da so jo prepeljali v celjsko bolnišnico.

Tovorni vlak povozil voznika in konja. Med postajama Šoštanj in Šmartno ob Paki je povozil tovorni vlak posestnika Stropnika Martina iz Metleč pri Topolšici in njegovega konja. Stropnik je peljal hlode po cesti čez železnico in ni videl prihajajočega tovarnega vlaka, kojega lokomotiva je udarila ob voz, ga vlekla še kakih 200 metrov s seboj in ubila gospodarja ter konja.

Otrok podlegel opeklina. V Gubnem pri Pilštajnu se je polna dveletna posestnikova hčerka Marija Jazbinšekova z vrelo kavo tako hudo, da je podlegla opeklina v celjski bolnišnici.

Strahovite posledice udara strele. V Šent Lenartu pri kolodvoru v Brežicah je udarila med nevihto strela v gospodarsko poslopje mladega mesarja Kramariča. S slemena je odskočila skozi okno v hlev in po žici, na kateri je bil priklenjen pes, v električno napeljavno v hišo in od tam v zemljo. V hlevu je omamila strela 22 letnega Kramaričevega mesarskega pomočnika Jožeta Anželj, doma od Sv. Urbana pri Ptuj. Ubila pa je 6000 din vrednega konja ter vola in psa na verigi. Od strele se je vžgalo gospodarsko poslopje, ki je zgorelo s senom ter raznim orodjem. Gasilci so otehi hišo. Zgoraj omenjenega Anželja so po nesreči koj prepeljali v bolnišnico, kjer

je umrl po preteku 25 ur. Nepoškodovan je ostal Kramaričev vajenec, ki je bil v trenutku udara na hlevu, kamor je bil poslan po seno za konje.

Ubit od električnega toka. V Št. Lenartu pri Brežicah je udarila strela še v električno napeljavno in je odrgala žico, ki je padla v neposredno bližino Novakove hiše. 41 letni posestnik Ivan Novak je hotel žico odstraniti, a jo je žal prijel z golo roko. Našli so ga mrtvega z okrog roke ovito žico.

Plačal s smrtjo, ker se je vozil na vagon-skih stopnicah. Iz Ljubljane proti Trbovljam se je peljal s potniškim vlakom 26 letni Ivan Potrpin, mizarski pomočnik od Sv. Jurja pod Kumom. Radi vročine je stal z bratom na stopnicah vagona, medtem ko je vozil vlak proti Lazam. V bližini Laz je privozil mimo drug vlak s precejšnjo brzino. Ker se Potrpin ni dobro držal, ga je vrgel zračni pritisk s stopnic pod vlak. Kolesa so odrezala nepredvidemu pomočniku desno roko in nogo ter je umrl v ljubljanski bolnišnici radi prevelike izgube krvi.

Odvetniški pripravnik smrtna žrtev planin. Dr. Julij Gabrovšek, odvetniški pripravnik iz Kranja, je pri plezanju po stenah v Razorju na Gorenjskem strmoglavil v globino ter se ubil. Reševalci so prinesli njegovo truplo v Kranjsko goro, od koder je bilo prepeljano v Ljubljano, kjer živi družina smrtno ponesrečenega. Rajni je bil eden najboljših slovenskih šahistov mlajšega rodu.

V planinah smrtno ponesrečil. 24 letni delavec Friderik Hrovatin, zaposlen na parni žagi v Domžalah pri Ljubljani, je zdrknul na Veliki planini v prepadi. Z velikim trudom so ga izlekli iz globine in so ga prepeljali v Kamnik in od tam v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl radi prehudih poškodb. Hrovatin si je prebil pri padcu lobanjo, zlomil desno roko in nogo in povrh se je še zelo hudo poškodoval na znotraj.

Skočila iz vozečega vlaka in se ubila. 43 letna šivilja Terezija Pirc iz Podgorice pri Moravčah je šla na božjo pot na Rakovnik v Ljubljani. Ko se je vračala, je stopila v Ljubljani v pospešeni potniški vlak, ki se ne ustavi v Kresnicah, kjer je hotela izstopiti, ampak šele v Liti. Med vožnjo je izvedela, da je v napačnem vlaku ter sklenila, da bo skočila v Kresnicah iz vlaka, ki vozi skozi postajo bolj počasi. Ko je privozil vlak mimo postajnega poslopja, so se odprla vrata slabojučega prometnika vrata vlaka in Pirčeva je skočila s hrbtom naprej. Vrglo jo je po tleh in pri padcu si je prebila lobanjo ter obležala v mlaki krvi. Prometnik ji je priskočil z osebjem postaje na pomoč. Medtem, ko so jo prenesli v čakalnico, je izkrvavela.

»Erik,« se je oglasila naposled, »vi še nikdar niste povedali ali storili kaj takega, za kar ne bi mogli odgovarjati.«

»Hvala lepa za priznanje!« je odvrnil mladenič. »Res sem bil vedno odkrit in sem se zavedal odgovornosti za vse, kar sem počel.«

»Želim, da bi tudi zdaj bilo tako!« je skoraj drhte rekla Marija.

Mladenič je uvidel, da ga Marija ni razumela, zato je povedal naravnost:

»Marija, vztrajam pri tem, kar sem rekel: v navzočnosti tega človeka nočem slišati o vaši skrivnosti, ker on ni vreden vašega zaupanja.«

»Erik!« je vzkripela Marija. »Jaz poznam Rogerja in mi je hudo, ker ste ga v moji navzočnosti tako žalili.«

»In to je zame zadosten vzrok, da naredim konec prepiru,« se je zdaj oglašil Roger.

»Gospod Roger, vi lahko storite kar hočete,« je ostro odvrnil Erik, »toda če vam hoče Marija zaupati skrivnost, ki je za njo in njena brata važna, jo moram svariti.«

»Toda jaz nočem, da bi me svarili!« je spet vzkripela Marija. »Ali ste slišali, Erik? Nočem...«

»Potem bom to storil proti vaši volji,« je odločno odgovoril mladenič. »Roger je živinski tat in živinski tatovi...«

Roger je zakričal in se zagnal proti Eriku. Marija ga je zadržala. Naglo se ga je oklenila in se obesila nanj z vso težo. Roger se je ni otepal, temveč jo je privlekel sebi. Dekle je jokalo, on pa je pogledal Erika in nekam zmagoslavno dejal:

»Če se še zdaj niste prepričali o tem, da vaše obrekovanje ni uspelo, potem ste največji bedak v vsej Kaliforniji in Nevadi.«

Erik ni odgovoril. Gledal je Marijo, ki se je medtem izvila iz Rogerjevega objema, a njega ni pogledala.

»In zdaj pojdite, gospod Folkman!« se je spet oglašil Roger.

Erik je še vedno gledal Marijo. V njem je vrelo. Razjedala ga je zavest, da ga Marija obsoja, nič manj pa tudi slutnja, da bo deklica postala žrtev brezvestnega lopova. Nekoliko je še upal, da se bo Marija morda premislila in želela dokazati za njegovo prejšnjo trditve. Varal se je. Marija ga je za trenutek pogledala in dejala:

»Da, gospod Folkman, pojdite! Žal mi je, da sem vas morala spoznati tudi od te strani!«

Erik se je trpko nasmehnil.

»Dobro, pojdem! Z Bogom, gospodična Marija!« Priklonil se je in šel proti vratom, ne da bi pogledal Rogerja. Pri vratih se je za hip ustavil. Nekaj je še hotel povedati, a se je premislil. Naglo je odprla vrata in jih spet zaprl za seboj.

Za vsakega otroka poseben tank! Tako je sklenila neka ameriška tovarna v Minneapolisu v Združenih ameriških državah, kjer izdelujejo na tekočem traku igračkaste tanke za dečke. Naročil je toliko, da jih tovarna ne more sprosti izvrševati. Dečki bodo pri svojih igračkah, ki so popoln posnetek pravih tankov, imeli tudi maske proti plinom.

Smrt znamenitega cigana. Te dni je umrl v Budimpešti Imre Magyary, ki so ga smatrali za najbolj priljubljenega in najbolj slovitega madžarskega ciganskega primasa. Budimpeštanski radio je dvakrat na teden prenašal njegove koncerte iz hotela »Hungariec«, ki so jih poslušali ljubitelji ciganske glasbe po vsem svetu. Ze njegov oče je

(Dalje sledi)

19 letni mladenič padel s senika in se ubil. Na Janžekovskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptujju se je zgodila nesreča, pri kateri je bil ob življenju 19 letni mladenič Anton Satler. Omenjeni je spal na seniku s 14 letnim pastirjem. Ker mu je bilo ležišče pretrdo, se je preselil na drugo, mehkejšo mesto. Z novega ležišča pa je zdrknil v spanju v gumno in obležal mrtev s prebito lobanjo.

Strela jih je samo prestrašila, a ne poškodovala. Med hudo uro na Šmarni gori pri Ljubljani so se umaknili ljudje deloma v cerkev in deloma v tamkajšnje gostilno. Strela je udarila v zvonik. Z zvonika je preskočila na tamkajšnje stojnico in razmetala deske, nato pa je švignila skozi okno naravnost med ljudi v krčmi. Na srečo je nekatere samo oplazila, sicer je pa brez večje nesreče zopet zgnila. Ljudje, ki so vedrili v gostilniški sobi, so si kmalu opomogli od strahu in hvalili Boga, da jih ni zadelo — hujše.

Prva pomoč po toči oškodovanim. Kot prvo pomoč po toči oškodovanim je nakazala banovina za okraj Celje 85.000 din, za okraj Slov. Konjice pa 45.000 din. Prva podpora je namenjena za nakup semenja, umetnih gnojil, škropiva in drugih sličnih potrebščin.

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vinogradnike, da izvrše peto škropljenje proti peronospori do 30. julija. Deževno vreme bo razvoj bolezni zelo pospešilo povsod tam, kjer škropljenje ne bo pravilno in pravočasno izvršeno.

Otvoritev pohorske ceste nepreklicno dne 4. avgusta. Po Mariboru in okolici neki neodgovorni ljudje raznašajo vesti, da se je blagoslovitev in otvoritev ceste Reka—Sveti Arah preložila za poznejši čas. To ni res! Slovensna blagoslovitev in otvoritev se bo vršila ob vsakem vremenu v nedeljo, 4. avgusta. Začetek slovesnosti ob 9 v Reki pri Hočah. Ob desetih bo na kraju nove banovinske ceste v gozdu pod Sv. Araham blagoslovitev in otvoritev ceste. Ob 11 bo pri cerkvi sv. Arah pod milim nebo služba božja (prevz. gošp. knezoškof dr. Tomažič). Popoldne bo ljudska veselica. Udeležence opozarjamo, da si naj sami oskrbijo avtomobile za vožnjo na vrh Pohorja, ker pripravljani odbor ne more dobiti dovolj vozil.

Kralj boter devetemu viničarskemu sinu. V Illovcih v župniji Sv. Miklavž pri Ormožu se je rodil viničarski družini Matije Jerebiča deveti sin, kateremu je botroval naš kralj Peter II. po svojem zastopniku g. polkovniku Petru Kilerju iz Maribora. Kraljevega zastopnika so sprejeli pred cerkvijo v Šmiklavžu krajevni uradi, društva in velika množica domačinov. Pozdravne besede je izrekel kralje-

vemu odposlancu g. župnik p. Anzelmi Polak, ki je poudaril zvestobo in veliko ljubezen Šmiklavčanov do kraljeve hiše. Ob koncu govora je zaklical Nj. Vel. kralju »Bog živi!«, godba pa je zaigrala državno himno. Zahvali g. polkovnika so sledili pozdravi predsednika gasilske čete, g. šolskega upravitelja in slovenskega fanta v kroju. Kraljevi odposlanec je viničarjevo družino obdaroval in se dal slikati v njeni sredini.

Zopetni pristanek nemških poskusnih balonov. Pred nedavnim smo poročali, da je pristal v okolici Pragerskega nemški poskusni balonček vremenoslovske postaje v Lindenberga v Nemčiji. Dne 23. julija okoli pol dneva je naletel v Brežah v občini Poljčane blizu svojega doma posestnik Petrinjak na balonček z merilnim aparatom št. 1672. Balonček in padobran sta nekoliko trpela na vožnji iz Nemčije na Spodnje Štajersko. Balonček je imel listek, kateri je vseboval prošnjo, kaj naj napravi z njim najditelj. Vožnja je trpela komaj nekaj ur, ker je bil balonček na Nemškem izpuščen 23. julija in je še isti dan pristal pri nas. Posestnik Petrinjak je oddal najdbo okrajnemu načelnstvu, ki jo bo poslalo nazaj zgoraj omenjeni opazovalni postaji. — Iz zgoraj omenjene vremenske opazovalnice je pristal balonček z merilnimi napravami tudi v St. Vidu nad Valdekom. Tam je našel balon na svojem posestvu Jožef Aberšek in je ukrenil vse potrebno, da bo dobila opazovalnica merilne aparate, ki so bili v balončku.

Vrste kmečkih delavcev se množijo. V torek, 30. julija, je Vinarska šola v Mariboru poslala med kmečko ljudstvo 27 absolventov. Učiteljstvo Vinarske šole pod vodstvom g. ravnatelja Priola je v vzgojo in izobrazbo teh svojih fantov vložilo mnogo truda, ki ni bil zaman. Učni uspeh je namreč nadvse zadovoljiv. Tako je Vinarska šola iz najboljših kmečkih fantov, ki se na tej šoli zbirajo leto za letom, ustvarila res idealne delavce na združnem in kmetijskem strokovnem polju med našim kmečkim ljudstvom. Taki delavci so nam danes bolj kot kdaj koli potrebni, kajti novi časi, ki se nam približujejo, bodo potrebovali haš take ljudi. Iz tega ozira moramo biti banovini in učiteljstvu šole iz srca hvaležni za vse, kar so za vzgojo fantov storili. Učiteljstvu in učencem pa k uspehu iskreno častitamo!

Novo cesto gradijo iz Štor proti št. Janžu nad Štorami in Svetini. Cesta je že zgrajena v precej dolgi progi pod št. Janžem in se bo gradnja nadaljevala sedaj proti Štoram, pozneje pa se bo podaljšala še do Svetine. Cesta, v kolikor je že zgrajena, je prav lepa in bo za vsak vozovni promet sposobna.

Kratke tedenske novice

Anglija je priznala 23. julija novo češko-slovaško vlado, ki je bila sestavljena v Londonu.

Novi angleški vojni preračun znaša okoli 800 milijard dinarjev. Anglija je v vojnih izdatkih pred Nemčijo.

Najnujnejše delo novih vlad v baltičkih državah, ki so bile sestavljene iz komunistov, je bila — odpuščanje konkordata.

Sovjetski vrhovni svet bo sklican na zasedanje 1. avgusta. Ob tej priliki bo določena nova uprava v priključnih baltičkih državah ter v Besarabiji in Bukovini.

Norveška vlada v Londonu je poslala norveškemu parlamentu izjavo, v kateri poudarja, da bo nadaljevala vojno ob strani Anglije.

Romunska vlada je odpoklicala iz Londona svojega poslanika radi zaostritve odnosov med Romunijo in Anglijo. Angleška vlada je namreč po svojem poslaniku posvarila romunsko vlado glede njenega ravnanja z angleškimi državljani.

Anglija je sklenila raztegniti pomorsko zaporo tudi na Španijo in Portugalsko, češ da ti dve nevtralni državi dobavljata Nemčiji surovine, ki jih uvažata iz čezmorskih dežel.

Po izjavi sovjetskega komisarja za vojno mornarico Kuznecova bo rusko brodogradništvo najmočnejše na svetu. Lani je bilo zgrajenih 112, letos pa nadaljnjih 168 najmodernejših vojnih ladij.

Stoletnice otroških vrtcev so praznovali zadnje dni v Nemčiji.

40 letnico vladanja je slavil zadnje dni italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel. Jubilat se je rodil leta 1869. Poročil se je leta 1896, s hčerko rajnega črnogorskega vladarja Nikita.

Predsednik Slovaške dr. Tiso je podpisal ukaz, po katerem je Tuka postavljen za zunanjega ministra, Mach pa za notranjega ministra in bo prevzel ponovno poveljstvo nad Hlinkovo gardo.

Med Anglijo in Japonsko je izbruhnil nov hud spor. Japonci so retirali, ne da bi navedli razloga, v petih mestih na Japonskem 11 uglednih angleških industrijalcev.

Do 26. julija se je preselilo iz Romunije v Besarabijo 149.974 Besarabcev. Preseljevanje se še nadaljuje.

Zasedeno Francijo so razdelili Nemci na pet okrožij, v katero se bodo mogli vrniti francoski begunci v smislu nemških odredb.

Francoska vlada bo objavila prihodnje dni seznam tistih oseb, ki bi naj bile postavljene radi vojne krivde pred izredno sodišče.

V Združenih ameriških državah so imeli v minulem tednu 40 stopinj Celzija vročine.

Neznosna vročina je zahtevala v Združenih ameriških državah v teku minulega tedna 550 smrtnih žrtev sončarice.

Parlamentarne volitve bodo v jeseni na Švedskem. Voilni boj je pričel s shodi zadnje nedelje.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 18, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

bil znamenit primaš, ki ga je nekdanji madžarski ministrski predsednik Koloman Tisza imel zelo rad in ki je večkrat igral tudi staremu Francu Jožefu. Njegov sin, ki je obiskoval glasbeno akademijo, je družil v sebi staro cigansko nadarjenost za glasbo z moderno muzikalno kulturo. S ponosom je pripovedoval, da ni igral samo zadnjemu avstrijskemu cesarju, temveč tudi angleškemu kralju in holandski kraljici. V starosti 46 let je umrl za boleznijo na ledvicah.

Čebele usmrtila slona. Slon velja za debelo-kožca, ki mu nobena stvar ne more kmalu do živga. Kakor pa kaže neka vest iz Kalkute, bo malo drugače. V bližini Madrasa je nekoga slona napadel roj čebel.

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

»Počakajte, prosim, trenutek; bom poklicala gospodično,« je odgovorilo dekle in odhitelo skozi zadnja vrata.

Še preden sta minuli dve minuti, je prišla trgovka. Nekaj trenutkov je strmela v tujko, potem pa je planila k nji:

»Za božjo voljo, Tilka, ali si ti? Ali je mogoče?«

»Dober dan, Trezika,« je rekla Tilka hladno in ponudila Treziki komaj prste, ne pa cele roke; »ali bi se lahko na samem kaj pomenili?«

»Seveda. Stopi z menoj v sobo!«

Skozi stranska vrata in skladišče sta prišli v svetlo prijazno sobo, ki je gledala na vrt. Trezika je pomagala Tilki, da si je slekla plašč, potem jo je posadila na sofo, sama pa si je pristavila stol.

Nekaj časa sta gledali druga drugo. Nobena se ni posebno spremenila. Končnica je v svoji elegantni obleki bila videti večja, obraz ji je postal še ljubkejši, koža še bolj bela in nežna kakor nekdanj; kodrast lasje so se še svetili zlatorumeno, le na čelu je bila rahla brazdica.

14 Trezika je bila nekoliko polnejša ko prej kdaj, pa tudi ona se ni nič postarala; na obrazu ji je bila tiha otožnost.

Celo minuto sta obe molčali, kakor da vsaka pričakuje, kdaj bo druga začela in spregovorila. Nazadnje je dejala Trezika:

»Tilka, govori vendar! — Kaj je s teboj? Tako čudna si. Od kod prihajaš?«

»Najprej mi ti odgovori!« je dejala Tilka še vedno hladno. »Ali sva si še, kakor sva si bili? Ali se je najino prijateljstvo razbilo?«

»Zakaj neki? Kako bi se bilo najino prijateljstvo razbilo?«

»Saj mi nisi hotela več pisati.«

»Kako bi ti naj bila pisala, ko pa že tri leta nisem mogla zvedeti, kje si, čeprav sem na vse strani spraševala?«

»Tudi na moja pisma z Brezij mi nisi odgovorila.«

»Tri tvoja pisma so se izgubila in tudi mojih ena karta.«

Tilka je neverna zmajala z glavo.

»Čakaj, ti bom dokazala,« je rekla Trezika in je šinila iz sobe.

Šele čez sedem ali osem minut se je vrnila in je izročila prijateljici pismo, ki ga ji je pisala 16. januarja 1891. in ki ga je pošta vrnila z opombo: »Odpoto-

Najdeno truplo utopljenega delavca. »Slov. gospoda« ja poročal, da je utonil 14. julija pri kopanju v Breznu ob Dravi 28 letni Jožef Melhar, poročen delavec v Westnovi tovarni v Celju. Njegovo truplo so našli v jezu na Fali in so ga prepeljali v Celje, ker je bil rajni iz Ložnice pri Celju.

Požari

V viničarskem poslopju posestnika Vivoda v Gabrovniku pri Slov. Konjicah je izbruhnil ogenj. Na mah je bila lesena in s slamo krita hiša v objemu plamenov. Gašenje je bilo onemogočeno zaradi pomanjkanja vode. V hiši je stanoval delavec Franc Grosek, kateremu je zgorelo pohištvo ter nekaj živeža. Vivod ima škodo le delno krito z zavarovalnino.

V Bratislavcih pri Polensaku je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Potrča. Zgorelo je gospodarsko poslopje, sosedna hiša in štiri svinje. Škoda znaša 40.000 din.

Zogojni odpust iz kaznilnice. Iz mariborske maške kaznilnice so odpustili pogojno 28 kaznjencev.

25 krat kaznovana, a je še zagrešila sleparijo. V Mariboru je bila izročena sodišču šivilja Frančiška Simonič od Sv. Andraža v Slov. goricah, ki je bila že 25 krat kaznovana radi sleparij in tatvin. Njena največja kazen je znašala pet let težke ječe. Tokrat in že šestindvajsetokrat je zagrešila večjo goljufijo. Od inženirjeve soproge Roze Kotnik je izvalila platna za perilo v vrednosti 4000 din ter še 1000 din gotovine za delo, od trgovke Ivanke Legat pa 900 din gotovine.

Hudobija, ki zasluži ostro kazen. Iz Slatine Radenci poročajo: Pri posestniku Francu Kupljenju na Radenskem vrhu sta se zgledala Alojz

Roškar in Feliks Slana z Radenskega vrha. Ker jima radi vinjenosti niso postregli s pijačo, sta nasekala in poškodovala iz masčevanja starejši oreh. — Posestniku Jakobu Himelraju v Murščaku sta Jakob Strniša in njegov sin iz masčevalnosti izruvala več drevesc. — Posestniku Fr. Vrečiču v Boračovi je narezal leta 1938. neznanec 400 sadik zelja. Letos se je ujel prvotni neznan masčevalec pri istem delu, ko je v noči spet narezal istemu posestniku 175 sadik zelja. Na kratko označena masčevalnost se bo razčistila pred sodiščem in zasluži strogo kazen.

Spečemu vozniku izmaknil z voza dragocene cevi. V Slov. Bistrico je peljal iz Maribora uslužbenec Jožef Soršak 17 jeklenih cevi. Pred Sv.

Jožefom v bližini Bistrice je voznik zaspal in nekdo mu je izmaknil z voza štiri 2100 dl vredne cevi ter izginil. Orožniška poizvedovanja so dognala, da je pripeljal mimo spečega voznika tovorni avto iz Gorenjske. Sofer Valentin Kepa je naložil cevi na avto, jih odpeljal v Komendo in jih pustil pri nekem trgovcu. Orožniki so cevi zaplenili.

Vlom pri posestniku. V štajngrobu pri Novi Štifti je bilo vlomljeno pri posestniku Jakobu Strnadu. Vlomilec je odnesel 3000 din gotovine.

Tatvina vina. V Ljubecni pri Celju je bilo ukradenih iz Jesenikove kleti dvakrat po 300 litrov vina v vrednosti 1500 din. Oblast je izsledila krivca po kozarcu, katerega je našla pri njem.

Po svetu

Velika in obsežna povišanja v nemški vojski. Vodja nemške države Hitler je kot najvišji vojaški poveljnik izvršil celo vrsto vojaških napredovanj, ki jih je objavil v posebno počastitev odlikovancev pred državnim zborom 19. julija. Hitler je predvsem poudaril v svojem govoru pred poslanci, koliko se ima nemška vojska in z njo nemški narod zahvaliti dosedanjemu generalnemu feldmaršalu Göringu, stvaritelju nemškega vojnega letalstva. Zato ga je imenoval za državnega maršala ter mu podelil veliki križ železnega križa. Naslov »državni maršal« se je tokrat pojavil prvič. V 14. stoletju je bil vrhovni vojaški poveljnik nemške »državni general feldmaršal«. Njegov čin je bil višji od činov vseh maršalov in knezov. Princ Evgen je bil n. pr. takšen »državni generalfeldmaršal«

in po njem še nekateri avstrijski generali. Naslova »državnega maršala« pa ni bilo. V srednjem veku je Nemčija sicer poznala naslov »državnega višjega maršala«, toda ta naslov ni bil vojaškega, temveč dvornega značaja in je pozneje za stalno prešel na saške zborne kneze. — Vrhovni poveljnik suhozemne vojske general Brauchitsch je bil povišan v generalnega feldmaršala in z njim še 11 zaslužnih generalov, med njimi poveljniki posameznih nemških armad generali Rundstedt, Leeb, Reichenau, List in Kluge, nadalje načelnik Hitlerjevega glavnega stana Keitel ter trije generali letalstva: Milch, Sperle in Kesselring. Mnogo generalov je bilo imenovanih za generaloberste.

Primerjava vojne moči med Anglijo na eni strani in Nemčijo ter Italijo na drugi strani.

Nemška vojaška godba igra v francoskem mestu

Od Nemcev zajeti ogromni francoski topovi

vala — ni znano, kam. Tilka je motrila kuverto, vzela pisanje iz nje in ga pazljivo prebrala. Čez nekaj časa je vprašala začudeno:

»Kako je mogoče, da se pisma kar po vrsti izgubijo?«

»Saj se niso izgubila, ampak nekdo jih je prestregel,« je povedala Trezika. »Zase si mislim, kdo je bil. Po mojem nihče drug kakor Urh, tvoj brat.«

»Kaj? Urh naj bi jih bil prestregel? Zakaj pa?«

»O tem se bova pozneje pogovorili... Zdaj bi rada o tebi kaj izvedela — od kod prihajaš, kako se ti je godilo, kaj te je spet proti domu pripeljalo. Mnogo skrbi in strahu sem se naučila zaradi tebe.«

»Torej me nisi pozabila? Še me imaš malo rada?«

»Kako moreš vpraševati, Tilka? Ti si mi moja ljuba in edina prijateljica!«

Tilka je planila pokonci, objela prijateljico in zahtela na njeni rami:

»Moj Bog, tedaj imam na vsem svetu vendar še nekoga, ki me ima rad!«

Potem se je začela jokati, da jo je vso treslo.

»Za božjo voljo, Tilka, nikar tako!« jo je opominjala Trezika. »Pametna bodi, pomiri se in povej mi, kako je bilo!«

Šele čez nekaj časa se je Tilka pomirila.

»O sebi bi ti mogla malo in veliko povedati, pa ti bom na kratko,« je dejala.

Potem je pripovedovala, kako se ji je zadnja tri leta godilo, pa le v glavnih obrisih.

Tilka je bila čisto zagrenjena, ko na svoje zadnje, nujno pismo, ki ga je dne 10. januarja 1891. pisala Treziki, v naslednjih dneh ni dobila odgovora. Prav tisti čas je prišlo ono lažnivo, nesramno pismo od Lizke Škerjanc, ki mu je Tilka tem raje verjela, ker ji je Trezika že poprej enkrat nekaj o nekih marnjih omenila, ki da se plečejo okoli njenega moža, mož ji pa na njeno novotno voščilo tudi ni odgovoril. Ker je Trezika tudi molčala, si je Tilka vse obrnila na hudo. Bila je prepričana, da se ji je Jurij izneveril; to jo je tako strašno zadelo, da ni mogla ne spati ne jesti in z nikomur govoriti; hodila je z objokanimi očmi kakor izgubljena ovca. Ko sta gospod Majer in njegova tašča silila v njo, jima je nazadnje razodela svojo žalostno usodo in povedala vse, kako je z njo in zakaj je šla od doma; kajti doslej je to skrivala pred njimi. Gospod Majer in stara gospa, ki sta bila v kratkem namenjena na pot, sta ji odslej na moč prigovarjala, naj gre z njima in naj ostane pri otroku za varuško. Tilka se ni dolgo upirala; saj bi se bila od male Lidije itak težko ločila, denarja tudi že ni več imela in na kako drugo službo ni bilo upanja. Z domačimi ni hotela imeti nobenega opravka več, vrniti se domov pa bi bila še manj hotela. Otrok bi ji itak ne

Orjaška žival je podrila neko drevo in pri tem razdejala gnezdo čebel. Pobesnele žuželke so se zakadile v žival, slon pa jo je pobrisal, kar so ga nesle noge. Ni mu pomagalo. Čebele so ga tako dolgo zasledovale, da se je zvrnil, nakar so ga opikale do smrti. Znanostni podoben primer doslej ni bil znan.

Najhitrejši govorniki. Filologi so ugotovili, da so Francozi najhitrejši narod, kar se tiče govorjenja. Na minuto izgovore do 350 zlogov. Na drugem mestu so Japonci s 310, na tretjem Nemci z 250 in na četrtem Angleži z 220 zlogi na minuto. Najpočasnejša v govorjenju so neka polinezjska ljudstva, ki izgovore komaj 50 zlogov na minuto.